

การพัฒนาระบบการจ่ายยาผู้ป่วยใน เพื่อลดความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยา
โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

**Development of Inpatient Dispensational System for Dispensing Errors
Reduction in Phrachomklao Hospital, Phetchaburi Province**

วาสนา รามการุณ

Wassana Ramkaroon

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Master of Science Thesis in Public Health

Phetchaburi Rajabhat University

2556

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(9)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวความคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
ขั้นตอนการวิจัย.....	42
การดำเนินการวิจัยระยะที่ 1.....	43
การดำเนินการวิจัยระยะที่ 2.....	44
การดำเนินการวิจัยระยะที่ 3.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	49
ผลการศึกษาระยะที่ 1.....	49
ผลการศึกษาระยะที่ 2.....	51
ผลการศึกษาระยะที่ 3.....	60
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	69
สรุปผลการวิจัย.....	69
การอภิปรายผล.....	72
ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	84
ภาคผนวก ก ตัวอย่างป้ายชื่อยาที่พัฒนาขึ้น.....	85
ภาคผนวก ข ตัวอย่างชั้นต่างระดับสำหรับวางขวดยาชนิดเม็ดครึ่ง.....	86
ภาคผนวก ค ตัวอย่างระบบแจ้งเตือน (Pop up alert).....	87
ภาคผนวก ง แนวทางการตรวจซ้ำ (Double check) ในคำสั่งหยุดใช้ยา.....	88
ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติที่มีต่อระบบการจ่ายยา ผู้ป่วยในโรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรีที่พัฒนาขึ้น....	89
ประวัติผู้วิจัย.....	94

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 จำนวน ร้อยละและอัตราความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยาผู้ป่วยใน.....	50
4.2 จำนวน และร้อยละของสาเหตุความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยาผู้ป่วยใน.....	51
4.3 การเปรียบเทียบอัตราความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยาผู้ป่วยใน ก่อนและหลัง การพัฒนาระบบการจ่ายยาผู้ป่วยใน.....	61
4.4 การเปรียบเทียบความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยาผู้ป่วยในเฉลี่ยต่อสัปดาห์ ก่อนและหลังการพัฒนาระบบการจ่ายยาผู้ป่วยใน.....	62
4.5 การเปรียบเทียบความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยาผู้ป่วยในเฉลี่ยต่อสัปดาห์ในแต่ละประเภท ของความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยาก่อนและหลังการพัฒนาระบบการจ่ายยาผู้ป่วยใน..	63
4.6 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อระบบการจ่ายยาผู้ป่วยใน ที่พัฒนาขึ้น.....	67

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2.1 ขั้นตอนการจ่ายยาผู้ป่วยในก่อนการพัฒนาระบบ.....	22
2.2 แผนผังก้างปลา (fishbone diagram)	30
2.3 วงจรต่อเนื่องของ Ernest T. Stringer.....	36
3.1 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการศึกษา.....	48
4.1 แผนผังก้างปลาวิเคราะห์สาเหตุของความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยาผู้ป่วยใน ที่เกิดจากขั้นตอนการจัดยา.....	53
4.2 แผนผังก้างปลาวิเคราะห์สาเหตุของความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยาผู้ป่วยใน ที่เกิดจากขั้นตอนการบันทึกข้อมูลยา.....	54
4.3 แผนผังก้างปลาวิเคราะห์สาเหตุของความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยาผู้ป่วยใน ที่เกิดจากการไม่คีย์ off ยาที่แพทย์สั่งหยุดใช้.....	54
4.4 ปัจจัยและสาเหตุที่แท้จริงของความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยาผู้ป่วยใน.....	55
4.5 ขั้นตอนการจ่ายยาผู้ป่วยในหลังการพัฒนาระบบ.....	60

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร. สุภารัตน์ ไชยเฉลิม และอาจารย์ ดร. อัจฉรา อ่วมเครือ ที่กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำการวิจัยอย่างใกล้ชิด และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ สำเร็จลงด้วยดี อาจารย์ ดร. ชลัช กลิ่นอุบล และ อาจารย์ ดร.บุษราคัม สิงห์ชัย ที่ส่งเสริม สนับสนุน และให้คำแนะนำในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่าน จึงขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ เกสัชกร เจ้าพนักงานเภสัชกรรม และเจ้าหน้าที่งานบริการจ่ายยาผู้ป่วยใน โรงพยาบาลพระจอมเกล้า ที่เสียสละเวลาร่วมการสนทนากลุ่ม และแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ต่อการศึกษาวิจัย รวมถึงให้ความช่วยเหลือและร่วมมืออย่างดีตลอดการวิจัย ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลพระจอมเกล้า ทุกท่านที่เสียสละเวลาตอบแบบสัมภาษณ์ ขอขอบคุณ เพื่อนๆ วท.ม. (สาขารณสุขศาสตร์) ปีการศึกษา 2553 และ ปีการศึกษา 2554 ทุกคนที่ให้การสนับสนุน และกำลังใจตลอดมา ขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยทุกท่าน ที่ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และคุณรักษา รามการุณ ที่คอยให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนที่ดีตลอดมาจนผู้วิจัย สำเร็จการศึกษาในครั้งนี้

วาสนา รามการุณ

พฤษภาคม 2556

ชื่อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาระบบการจ่ายยาผู้ป่วยใน เพื่อลดความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยา
	โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี
ผู้วิจัย	นางวาสนา รามการุณ
สาขาวิชา	สาธารณสุขศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษา	คณะกรรมการสอบ
.....ประธานกรรมการ	ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุภารัตน์ ไชยเฉลิม)	(อาจารย์ ดร. บุญราชม สิงห์ชัย)
.....กรรมการ	กรรมการ
(อาจารย์ ดร. อัจฉรา อ่วมเครือ)	(อาจารย์ ดร. สุภารัตน์ ไชยเฉลิม)
	กรรมการ
	(อาจารย์ ดร. อัจฉรา อ่วมเครือ)
	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
	(อาจารย์ ดร. ชลัช กลิ่นอุบล)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

.....	
(อาจารย์ ดร. พูนศิริ ทิพย์เนตร)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิวัต กลิ่นงาม)
คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี